

Financiële leidraad Coronacrisis

1. Inleiding

De coronacrisis heeft effect op vrijwel iedereen in Nederland en in de rest van de wereld. Ook binnen de gemeente Westland merken burgers, ondernemers, verenigingen en instellingen dagelijks de directe en indirecte gevolgen van deze crisis. Door de maatregelen van de overheid ondervinden veel ondernemers (incl. zzp-ers), verenigingen en instellingen bedrijfseconomische schade waardoor het voortbestaan van hun onderneming, vereniging of organisatie in het geding kan komen.

Vanuit de ondernemers, verenigingen en instellingen zijn er al diverse verzoeken om steun aan de gemeente gedaan die om een afhandeling vragen. De gemeente Westland heeft daarom behoefte aan een duidelijke leidraad aan de hand waarvan zij kan bepalen of steunmaatregelen aan ondernemers, verenigingen en instellingen mogelijk en voor de hand liggend zijn. In voorliggend stuk “Financiële leidraad Coronacrisis” worden de uitgangspunten en afwegingen geschetst voor de gemeente Westland op basis waarvan binnen een redelijk korte doorlooptijd eventuele steun vanuit de gemeente kan worden verleend. Voordat dit wordt gedaan wordt kort ingegaan op de landelijke maatregelen die het Kabinet al heeft afgekondigd en waarop ook door de Westlandse ondernemers, verenigingen, instellingen en zelfstandigen een beroep kan worden gedaan.

Door de forse impact van de crisis en de wens snel met eventuele steunmaatregelen te komen zal de zorgvuldigheid hier en daar wel eens in het geding kunnen komen. Dat nemen wij in deze periode voor lief. We vertrouwen er op dat er geen misbruik wordt gemaakt van deze situatie en dat zoveel mogelijk de bestaande wet- en regelgeving in acht wordt genomen en dat er naar eer en geweten en rechtmatig wordt gehandeld.

2. Bestaande (tijdelijke) landelijke maatregelen

Door het Kabinet is een aantal (tijdelijke) maatregelen getroffen om het ergste leed van de Coronacrisis te verzachten. De meeste van deze maatregelen zijn er op gericht om ondernemingen zoveel mogelijk op de been te houden door uitstel van betalingen te verlenen (uitstel betaling belastingschuld), borg te staan bij leningen (BKMK, BL) of hiervoor garant te staan (GO), microkredieten te verstrekken aan starters en kleine ondernemingen (via Qredits) of door de verruiming van de regeling werktijdverkorting (NOW) waardoor ondernemers voor een tegemoetkoming van maximaal 90% van de loonkosten in aanmerking kunnen komen.

Via de gemeenten wordt de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) uitgevoerd die voorziet in een aanvulling op het inkomen van zelfstandigen tot het sociaal minimum (maximaal € 1.500 netto per maand). De gemeente Westland heeft hiervoor inmiddels een voorschot ontvangen vanuit het ministerie van SoZaWe van € 1,956 mln.

Het ligt dus voor de hand dat de gemeente – behoudens de uitvoering van de Tozo – geen inkomenssteun verleent aan gedupeerden omdat daarvoor op Rijksniveau maatregelen zijn getroffen. Daarnaast is dit ook niet de verantwoordelijkheid van

de lokale overheid. Dit betekent ook dat deze financiële leidraad niet bedoeld is voor steun aan particulieren maar als steun aan ondernemingen, verenigingen, instellingen en overige organisaties voor die situaties waarin landelijke maatregelen niet voorzien of onvoldoende steun bieden.

3. Hoe om te gaan met steunmaatregelen aan de Westlandse ondernemers?

De vraag binnen deze financiële leidraad is dus vooral op welke wijze, wij de steunverzoeken van Westlandse ondernemers, verenigingen, instellingen en andere organisaties kunnen honoreren als aanvulling op de landelijk afgekondigde maatregelen.

Daarbij gelden de volgende algemene en specifieke uitgangspunten:

Algemene uitgangspunten:

- De gemeente volgt zo veel mogelijk de landelijke lijn en onze maatregelen sluiten daar zoveel mogelijk op aan. De maatregelen van de gemeente zijn niet gericht op inkomensondersteuning, behoudens de uitvoering van de Tozo.
- De gemeente kan garanties verlenen en borgstellingen verstrekken in die situaties dat een beroep op de tijdelijke rijksmaatregelen door de onderneming, vereniging, instelling of organisatie niet mogelijk is of te weinig soelaas biedt om de levensvatbaarheid van de onderneming, vereniging of instelling op een redelijke wijze te waarborgen.
- Het uitgangspunt is dat de kosten voor de Westlandse (steun)maatregelen zoveel mogelijk worden opgevangen binnen de bestaande programma's uit de Programmabegroting. We proberen hierbinnen ruimte te creëren door heroverweging van bestaande uitgaven en heroverweging/temporiseren van de toegekende beleidsintensiveringen. Waar dit niet mogelijk is kan, waar dit logisch en verantwoordbaar is, een beroep worden gedaan op de post onvoorzien of de algemene reserve.
- Bij alle afspraken maken we een voorbehoud voor (toekomstige) verrekening met de compensatie die ondernemers of instellingen nog mogelijk van het Rijk of anderszins of vanuit afgesloten verzekeringen kunnen ontvangen. De gemeente let scherp op claims die mogelijk al vanuit het rijk worden gedekt of die mogelijk gedekt worden door bestaande verzekeringen.
- Hoewel de gemeente die mogelijkheid wel heeft zal de gemeente in beginsel niet over gaan tot kwijtschelding van opgelegde gemeentelijke belastingen of heffingen.
- De gemeente levert maatwerk waar dat in redelijkheid van ons verwacht mag worden en doet dat op een proportionele wijze. De steun is gericht op het kunnen blijven voortbestaan van de onderneming, vereniging of instelling.
- Uitzonderingen op deze financiële leidraad zijn alleen mogelijk na een Collegebesluit waarin ook expliciet besloten wordt hiervan af te wijken.

Specifieke uitgangspunten:

- De steunmaatregelen die de gemeente verleent zijn in eerste instantie gericht op het verbeteren van de liquiditeitspositie van ondernemingen,

verenigingen, instellingen en overige organisaties zodat zij het hoofd boven water kunnen houden in deze moeilijke periode en ze niet ten onder gaan.

- De steunmaatregelen zijn daarnaast gericht op het (gedeeltelijk) doorbetalen bij contracten met de gemeente wanneer de prestatie die daar tegenover staat niet of niet volledig is verricht door de wederpartij en het vast staat dat het niet (gedeeltelijk) vergoeden van de steunaanvraag leidt tot forse financiële problemen die het voortbestaan van de onderneming in gevaar brengt. Daarbij dient rekening te worden gehouden met het feit dat de ondernemer, instelling of organisatie een beroep kan doen op landelijke steunmaatregelen zoals de tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkgelegenheid (NOW). De steunmaatregel dient daarnaast proportioneel te zijn in relatie met de door de aanvrager ervaren problematiek zodat de gedupeerde entiteit kan blijven voortbestaan.
- Steunmaatregelen gericht op het verstrekken van garanties bij leningen of het verstrekken van borgstellingen zijn mogelijk voor zover de onderneming of instelling hiervoor geen of in onvoldoende mate een beroep heeft kunnen doen op de hiervoor op rijksniveau afgekondigde steunmaatregelen (BKMK, BL, Qredits) of indien blijkt dat deze niet afdoende zijn om een lening te kunnen verkrijgen. De gemeentelijke garantstelling of borgstelling is in dat geval aanvullend op de regeling op rijksniveau.
- Overige steunmaatregelen, bijvoorbeeld voor specifieke Westlandse bedrijfstakken zoals telers of strandpaviljoenen, zijn ook mogelijk maar worden – voor zover niet vallend onder een van de eerder genoemde uitgangspunten – voor advies voorgelegd aan de bestuurlijke coördinatiegroep steunmaatregelen. Ook deze steunmaatregelen zijn vooral gericht op het overeind houden van de onderneming, vereniging of stichting en aanvullend op landelijke maatregelen. De steun is ook hier proportioneel.
- Voor de maatregelen inzake gemeentelijke belastingen wordt aangesloten bij het eerder door het College genomen besluit (Corsa 20-0078515). Dit houdt in het kort in:
 - Tijdelijk stoppen met het opleggen van (dwang)invordering maatregelen.
 - De invorderingsrente wordt tijdelijk verlaagd naar 0,01%.
 - Verlenen van uitstel van betaling (op verzoek) voor maximaal 4 maanden en maximaal € 20.000.
 - Mogelijkheid tot het treffen van betalingsregelingen onder voorwaarden.
 - Geen heffingsrente in rekening brengen bij uitstel van betaling en/of betalingsregelingen.
- Voor de overige debiteuren geldt – aanvullend op de bestaande gemeentelijke regelgeving hieromtrent - dat het mogelijk is om uitstel van betaling te krijgen of een betalingsregeling af te spreken indien vast staat dat het niet (geheel) kunnen betalen een directe relatie heeft met de Coronacrisis en er nog geen eerdere betalingsachterstanden bestonden; hiervoor zal geen heffingsrente in rekening worden gebracht. Bij uitstel van betaling mag de schuld niet hoger zijn dan € 10.000.
- Voor crediteuren geldt dat dat we gaan betalen als de factuur is goedgekeurd en dat we er daarbij naar streven dat dit maximaal 14 dagen is.

- Wij zullen afzien van onze bevoegdheid tot het lager vaststellen van subsidies, voor zover de gesubsidieerde activiteiten geen doorgang kunnen vinden als gevolg van de maatregelen samenhangend met de coronacrisis en het vast is komen te staan dat er al onontkoombare uitgaven zijn gedaan of verplichtingen zijn aangegaan.
- Ten aanzien van de Zorg is afgesproken dat de extra kosten die gemeenten hiervoor moeten maken kunnen worden gedeclareerd bij het Rijk. De zorgverzekeraars hebben eenzelfde afspraak met het Rijk. De VNG is in gesprek met het Rijk over het vergoeden van extra kosten die gemeenten hierbij maken.
De gemeente zal daarom aanbieders van zorg, waarmee zij een contract heeft, zoveel mogelijk (volledig) gaan doorbetalen ondanks het feit dat hier niet altijd een prestatie tegenover staat.

4. Sectorspecifieke benadering

Voor een aantal specifieke sectoren worden de geformuleerde uitgangspunten wat nader belicht.

Zorgsector

De zorgsector speelt een belangrijke rol bij het bestrijden van het coronavirus maar ondervindt hiervan ook de directe en indirecte gevolgen.

Het Rijk doet, in afstemming met de VNG, een zeer dringend beroep op gemeenten om hun aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en maatschappelijke ondersteuning financieel zekerheid en ruimte te bieden, ieder geval in de periode van 1 maart 2020 tot 1 juni 2020.

Daarom is in deze financiële leidraad het uitgangspunt opgenomen om de afgesloten overeenkomsten en contracten zoveel mogelijk te respecteren ook al staan er geen of minder prestaties tegenover.

Doelgroepen vervoer

Vervoerders van het doelgroepenvervoer (leerlingenvervoer, Jeugdwet vervoer) hebben onvoldoende financiële ruimte om deze periode te doorstaan. Het aantal ritten van het totale doelgroepenvervoer ligt momenteel op ongeveer 10 tot 15% van het gebruikelijke aantal en daalt verder.

Voor zover de gemeente contracten heeft met vervoerders kunnen deze gedeeltelijk worden doorbetaald. Daarbij wordt in acht genomen dat vervoerders ook een beroep kunnen doen op landelijke steunmaatregelen (vooral NOW) en de gemeentelijke steun dus aanvullend is en gebaseerd op proportionaliteit. Uitstel van betaling van gemeentelijke belastingen en heffingen is ook mogelijk in deze gevallen.

Onderwijs en kinderopvang

Vooral organisaties voor kinderopvang zullen de gevolgen van de coronacrisis fors merken. Er is nog maar voor een zeer beperkt aantal kinderen opvang nodig in deze periode. Ook deze instellingen kunnen een beroep doen op een aantal landelijke steunmaatregelen voor henzelf of hun personeel. Daarnaast wordt er overleg gevoerd op landelijk niveau voor eventuele aanvullende maatregelen of voorzieningen voor deze organisaties. Dat heeft al geleid tot een intentieverklaring tussen het Rijk en een aantal belangen- en beroepsgroepen waarin de ouders wordt opgeroepen de eigen bijdrage voor kinderopvang te blijven doorbetalen aan de organisaties. De organisaties krijgen hiervoor

compensatie vanuit de gemeenten (en betalen de eigen bijdragen weer terug aan ouders). De gemeenten krijgen de verstrekte compensatie vergoed vanuit het Rijk. Deze organisaties kunnen daarnaast nog een beroep doen op uitstel van betaling of betalingsregelingen.

Horeca en strandpaviljoenhouders

De horeca en strandpaviljoenhouders worden onevenredig hard getroffen door de maatregelen voor bestrijding van het coronavirus. Zeker met het “goede” seizoen voor de deur leidt dit tot veel bedrijfseconomische schade. Waar het de gemeentelijke belastingen en heffingen betreft kan gebruik worden gemaakt van uitstel of betalingsregelingen. Voor zover er huurovereenkomsten met de gemeente zijn afgesloten geldt ook dat hiervoor uitstel van betaling voor kan worden verleend. De horeca kan en zal ook gebruik maken van de regelingen op rijksniveau.

Tuinders en telers

Door het wegvallen van de export worden de Westlandse tuinders en telers zwaar getroffen. De gemeente Westland heeft een bijzondere verantwoordelijkheid voor deze specifieke bedrijfssector. Het kan dan ook mogelijk zijn om aanvullend op de landelijke maatregelen extra steunmaatregelen af te kondigen voor deze specifieke sector. In ieder geval valt te denken aan extra garant- en borgstellingen indien blijkt dat de landelijke maatregelen onvoldoende zijn. Los hiervan zijn uitstel van betaling of betalingsregelingen hier gewenst. Extra maatregelen kunnen vanuit de bestuurlijke coördinatiegroep Steunmaatregelen worden afgewogen.

Culturele en maatschappelijke organisaties

Ook de maatschappelijke en culturele organisaties hebben last van sluiting en wegvallen van inkomsten door bezoekers en daardoor met een forse terugval in omzet. Voor deze organisaties zijn de eerder genoemde maatregelen inzake uitstel van betaling en betalingsregelingen opportuun. Dit kan ook voor zover er huurcontracten met de gemeente zijn. Verder kunnen ook deze organisaties een beroep doen op de landelijke maatregelen van de rijksoverheid.

Sportclubs, sportscholen en zwembaden

Voor de meeste sportclubs en sportscholen geldt dat zij een huurcontract kunnen hebben voor velden en accommodatie met de gemeente. Hiervoor kunnen betalingsregelingen worden afgesproken. De meeste sportclubs en sportscholen innen gewoon de contributie bij hun leden zodat de bedrijfseconomische schade (vooral bij sportscholen) wellicht beperkt kan blijven. Daarnaast kunnen deze sportscholen (en sportclubs met betaalde krachten) een beroep doen op de NOW voor een tegemoetkoming in de loonkosten bij te grote terugval in omzet. Bij sportclubs zal de terugval in kantineomzet het grootste probleem geven. Door middel van uitstel van betaling of betalingsregelingen kan wellicht ook hier de grootste nood geledigd worden. De zwembaden worden vooral commercieel geëxploiteerd. Ook hier kan gebruik worden gemaakt van de NOW en van uitstel van betaling en betalingsregelingen met de gemeente.

5. Te volgen procedure bij aanvragen tot steun

Aanvragen voor steunmaatregelen worden in eerste instantie verzameld en gescreend door de coördinatiegroep steunmaatregelen. De aanvragen worden – waar nodig voorzien van aanvullende aanwijzingen met betrekking tot

interpretatie van de financiële leidraad - ter verdere afhandeling doorgestuurd naar de hiervoor verantwoordelijke bestuurlijke werkgroepen en de verantwoordelijk portefeuillehouders.

Te allen tijde dient de voor corona uitgaven opgestelde beslisboom te worden gehanteerd, waarin ook de te hanteren procedures en coderingen t.a.v. Key2Fin zijn opgenomen. In de beslisboom staat aangegeven wanneer er een voorstel moet worden ingediend en in procedure moet worden gebracht. Dit houdt feitelijk in dat, zolang er voldoende budget is en de steunmaatregel past binnen het betreffende beleidsprogramma, er een voorstel voor het verlenen van steun binnen de werkgroepen kan worden voorbereid.

Voorstellen voor steunverlening vanuit de bestuurlijke werkgroepen die zich niet of moeilijk verhouden met deze leidraad worden eerst voor advies voorgelegd aan de coördinatiegroep steunmaatregelen.

Alle voorstellen voor steunmaatregelen vanuit de bestuurlijke werkgroepen worden, via de coördinatiegroep steunmaatregelen, uiteindelijk ter besluitvorming voorgelegd aan het College. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van voorstellen blijft bij de betreffende portefeuillehouders liggen.

De interne afstemming en de afstemming met de regio inzake eventueel te verlenen steunmaatregelen is een taak van de coördinatiegroep steunmaatregelen.

Iedere twee weken zal het College een schematisch overzicht ontvangen van alle aangevraagde en verleende steunmaatregelen aan de Westlandse ondernemingen, verenigingen, instellingen en overige organisaties. Het College zal sowieso alle te verlenen steunmaatregelen ter goedkeuring voorgelegd krijgen. Een dergelijk overzicht zal periodiek ook aan de raad worden toegestuurd.

Beslisboom financiële leidraad Corona

